Onderwerp: Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028

Ons kenmerk: 2025-001757

Nummer.

Elst, 25 maart 2025

AAN DE RAAD

1. Voorstel
Instemmen met het Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028.

2. Inleiding
In het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) maken 16 gemeenten in de Groene Metropoolregio (GMR) elke vier jaar afspraken over de programmering van werklocaties[1].

Op 1 oktober 2024[2] zijn in de raad de uitgangspunten voor het Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio (RPW) 2025-2028 behandeld. Dit raadsvoorstel gaat over de uitwerking van de uitgangspunten in het definitieve RPW 2025-2028, zie bijlagen:
- Aanbiedingsbrief colleges en raden RPW;
- Definitief Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028;
- Bijlagenrapport RPW 2025-2028.

3. Doel en beoogd effect
Regionale afspraken over passende en toekomstbestendige werklocaties die bijdragen aan een sterke regionale economie.

4. Argumenten

1.1 De meeste inhoudelijke punten uit de zienswijze op de uitgangspunten zijn verwerkt in het definitieve RPW.

De zienswijze van de raad bestaat uit verschillende inhoudelijke punten[3]. Om de punten uit de zienswijze verwerkt te krijgen in het definitieve RPW heeft - er naast alle input tijdens bestuurlijke en ambtelijke overleggen van de Productieve Regio - op 10 februari nog een extra bestuurlijk gesprek plaatsgevonden met de bestuurlijk trekker van het RPW.

De volgende punten zijn opgenomen in het RPW (zie bijlage Zienswijzennotitie Uitgangspuntennotitie raden plus Participatietraject):
- Bedrijventerrein De Aam is toegevoegd als bijzonder bedrijventerrein.

---

[1] Het RPW 2021-2024 staat op de website van de GMR: Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen.
[2] Document OverBetuwe - 24-10-01.10 Raadsvoorstel: Uitgangspuntennotitie Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 - iBabs Publieksportaal
[3] Document OverBetuwe - 24-10-01.10 Relevant stuk 4, Zienswijze uitgangspuntennotitie RPW 2025-2028 (nieuwe versie) - iBabs Publieksportaal

- In het RPW is opgenomen dat er geen wens is voor verdere vergroting van de logistieke sector in gemeente Overbetuwe.
- Er staat een toevoeging dat de grootte van de gemeente/lokale economie onderdeel is van de beoordeling van uitbreidingen van lokale bedrijventerreinen.

1.2 Brede welvaart, duurzaamheid en zorgvuldig ruimtegebruik deze tekst is hetzelfde gebleven.

Met het oog op de brede welvaart en het behoud van het landschap in de regio, is het belang van ruimte voor economie en zorgvuldig ruimtegebruik verder toegenomen. Het is daarom zaak de bestaande werklocaties in de GMR zo optimaal mogelijk te benutten. Dat betekent streven naar het juiste bedrijf op de juiste plek en, waar mogelijk en passend, intensiever ruimtegebruik. Waarbij in het vorige RPW vooral afspraken zijn gemaakt over nieuwe uitleg, gaat dit RPW ook expliciet in op bestaande locaties en de ruimte die we daar kunnen ‘winnen’. Daarmee zorgen we ervoor dat er minder ruimte nodig is voor nieuwe werklocaties. Om een florerende economie te behouden blijft het echter ook nodig om (beperkt) nieuwe werklocaties te ontwikkelen.

1.3 Optimalisatie van het ruimtegebruik op bedrijventerreinen.

Het RPW borduurt voort op bestaand regionale beleid voor bedrijventerreinen zoals het Verstedelijkingsakkoord en het Regioarrangement. Er worden nu verdere stappen gezet op zorgvuldig ruimtegebruik, ruimtelijke inpassing, kwaliteitsimpuls en het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Voorgesteld wordt daarbij de volgende vijf stappen te hanteren:

I. Het behoud van de werklocatiefunctie en compensatie van ruimte bij transformatie naar een andere functie;
II. Extra m² toevoegen op bestaande bedrijventerreinen door het optoppen van gebouwen, 24 uurs gebruik, gezamenlijk parkeren e.d.;
III. Inzetten op herstructurering en intensivering van bestaande bedrijventerreinen met als doel optimalisatie van het ruimtegebruik en het juiste bedrijf op de juiste plek;
IV. Combineren van werken met andere functies. Niet alle economische functies hoeven op formele werklocaties. Lichtere activiteiten kunnen vaak gemengd worden met wonen of in (leegstaande) binnen de bebouwde kom (zoals winkelgebieden)
V. Zorgvuldige ontwikkeling en uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen wanneer voorgaande stappen niet tot voldoende ruimte leidt. Hierbij wordt er wel alvast gestart met planvorming van mogelijke nieuwe locaties (aangezien dit veel tijd kost en we nu al weten dat niet alle ruimtevraag binnen stappen 1 t/m 4 kan landen).

1.4 De ontwikkeling van de campussen biedt kansen voor health bedrijvigheid op De Aam en nabij station Elst.

Campussen zijn een magneet voor talent, ondernemerschap en investeerders. Dit zorgt voor innovatieve bedrijvigheid, waarmee campussen een motor zijn voor de regionale economische ontwikkeling. Vanwege het toenemende belang van de campussen voor de regionale economie, is in het RPW 2025-2028 een hoofdstuk campussen toegevoegd. Voor een duurzame economische ontwikkeling en het innovatieve vermogen van de regio is het van belang dat de positie van de campussen verder wordt versterkt in zowel economisch als ruimtelijk opzicht. Dat betekent dat in het RPW aandacht is voor het faciliteren van voldoende ruimte voor innovatieve bedrijvigheid in onze health, hightech en energy ecosystemen. De Aam en locaties nabij station Elst zijn kansrijke locaties voor het vestigen van health bedrijvigheid.

1.5 Ruimte voor kantoren rond station beleid geborgd in onderdeel kantoren.
Het regionaal kantorenbeleid uit het vorige RPW is in het RPW 2025-2028 voortgezet. De ruimte voor kantoren rond station Elst zoals opgenomen in eerdere RPW's blijft geborgd.

1.6 Belangen Aamse Poort Zuid geborgd in het regionaal detailhandelsbeleid.
Het regionale beleid voor perifere en grootschalige detailhandel en voor reguliere detailhandel is voortgezet. De belangen voor Aamse Poort Zuid in Elst zoals opgenomen in eerdere RPW's blijven geborgd.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 De raad kan geen zienswijze indienen op het definitieve RPW 2025-2028.
In de zienswijze van de raad van Overbetuwe stond één procesmatige reactie (zie reactienota zienswijze):

"… De uitwerking van de uitgangspunten zal meer impact hebben die nu nog niet inzichtelijke is. Impact met mogelijk grote(re) consequenties voor gemeenten. Wij pleiten daarom om het concept definitief RPW voor te leggen aan de raden voor formele inbreng vanuit gemeenten. Liever een RPW met veel draagvlak (en passend bij de opgaven van gemeenten) vanuit de verschillende gemeenten dan een RPW onder tijdsdruk waar raden beperkt invloed op hebben gehad…".

De reactie van de GMR op de zienswijze volgt pas bij de aanbieding het RPW aan de raden. In de concept reactie zienswijze is het volgende opgenomen over input raad op het definitieve RPW 2025-2028:

"…In de tijdsspanne tot de zomer 2025 past het niet om een extra zienswijzeprocedure in te passen. Wij zijn echter graag bereid om aan extra informatievoorziening aan de raad te doen waar nodig. Er volgt ook een webinar op 24 februari 2025 waar raadsleden vragen kunnen stellen…".

Gemeente Overbetuwe en gemeente Lingewaard zijn de enige gemeenten die een dergelijke zienswijze hebben ingediend.

Er is in de bestuurlijke en ambtelijke platformen productieve regio diverse malen aangegeven dat een webinar waar vragen gesteld kunnen worden niet passend is bij de behoefte van de Overbetuwse raad. Helaas heeft dit niet geleid tot een aanpassing van het proces. De GMR geeft aan dat er geen ruimte is in de planning. Het RPW moet half juni 2025 worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland. Dat betekent dat de raad in mei alleen kan besluiten om wel of niet in te stemmen met het RPW. Er is geen ruimte om te amenderen. Als de meerderheid van gemeenten akkoord is komt er een gezamenlijk RPW. Indien er geen meerderheid is gaat de provincie het RPW opstellen voor de Groene Metropoolregio. Dit is op heden nog niet gebeurd voor een regio in de provincie Gelderland.

1.2 In de Gemeenschappelijke regeling is niet geborgd dat de gemeenteraad een zienswijze kan indienen voor het RPW.
In de Gemeenschappelijke regeling (GR) is alleen het zienswijzeproces geregeld ten aanzien van de begroting en jaarrekening en de vaststelling van het informatieprotocol. Niet ten aanzien van de vaststelling van het RPW.

Sinds 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling gewijzigd. In artikel 10, 5e en 6e lid staat nu dat in de GR kan worden bepaald omtrent welke besluiten de raad vooraf zienswijzen

naar voren wenst te brengen. Bij de daaropvolgende wijziging van de GR is wel een zienswijzeproces bepaald t.a.v. het besluit tot vaststellen van het informatieprotocol, maar niet t.a.v. het RPW. Dit kan wel alsnog voorgesteld worden. Artikel 32, tweede lid van de GR bepaalt namelijk:

“Elke gemeente en het algemeen bestuur is bevoegd een wijziging in de regeling aan de besturen van de gemeenten in overweging te geven via een daartoe strekkend voorstel. Het dagelijks bestuur zendt het voorstel van het algemeen bestuur toe aan de besturen van de gemeenten.”

1.3 Een aantal inhoudelijke punten uit de zienswijze op de uitgangspunten zijn niet verwerkt in het definitieve RPW.

De zienswijze van de raad bestaat uit verschillende inhoudelijke punten. De volgende punten zijn niet opgenomen in het RPW:

- Er staat niet opgenomen in het RPW dat datacentra niet gewenst zijn.
- Planologische instrumenten om te sturen welke herstructurering kan markt wel en niet oppakken. De GMR heeft hier op als volgt gereageerd: “….Er is een eerste aanzet gedaan met het onderzoek van prof. Dr. Erwin van der Krabben. Verdere uitwerking en sturing met planologische instrumenten zal gebeuren na vaststelling van het RPW 2025-2028…”.

Aangezien de planologische instrumenten niet in het RPW zijn opgenomen moet de gemeente hier zelf te regie in nemen. In het Programma Economie 2025-2026 staan hierover de volgende acties opgenomen:

- Opstellen regels bedrijfsunits op bestaande bedrijventerreinen
- Opstellen regels XL bedrijfskavels op bestaande bedrijventerreinen

Deze regels zullen verwerkt moeten worden in het Omgevingsplan.

6. Financiën

Het RPW is een verplichting vanuit de verordening van de provincie Gelderland. Alle gemeenten binnen de GMR zijn daarom verplicht deel te nemen aan het RPW en daar financieel aan bij te dragen. Deze financiering is geborgd via inwonersbijdrage van de gemeenten.

Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties.

7. Duurzaamheid

a. Energietransitie
b. Circulaire Economie
c. Klimaatadaptatie

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van het RPW.

8. Vervolg

Planning

De GMR vraagt om uiterlijk op 9 juni 2025 het besluit over het RPW 2025-2028 kenbaar te maken. Na besluitvorming door gemeenteraden biedt het AB van de GMR het RPW op 12 juni aan bij de Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Gelderland. Het streven van de provincie Gelderland is om voor het zomerreces 2025 besluitvorming door GS af te ronden.

Voor 1 januari 2026 moeten de plannen voor regionale bedrijventerreinen ingediend worden bij de GMR voor toetsing aan het RPW. In het Programma Economie 2025-2026 (zie 25-04-08 A1 Informatiememo; Programma Economie gemeenten Overbetuwe 2025-2026 OverBetuwe - iBabs Publieksportaal) is een programmalijn opgenomen om te werken aan voldoende bedrijfsruimte voor het lokale MKB op de Overbetuwse bedrijventerreinen. Onderdeel van deze programmalijn is om naast intensivering, herstructurering en inbreiding te zorgen voor strategische uitbreidingsruimte van bedrijventerreinen. Het college heeft op 11 maart opdracht gegeven om een ontwikkelstrategie uitbreiding bedrijventerreinen voor gemeente Overbetuwe op te stellen voor 1 juli 2025 waar initiatieven voor uitbreiding bedrijventerreinen aan getoetst kunnen worden. De raad is hierover geïnformeerd door een TIC. Hierdoor heeft gemeente Overbetuwe tot 1 januari 2026 de tijd om te bepalen welke uitbreiding(en) van een Overbetuwse bedrijventerrein(en) kan worden ingediend bij de regio en provincie.

Communicatie

Voor de communicatie rondom het Regionaal Programma Werklocaties wordt een mix van middelen ingezet door de GMR om verschillende doelgroepen te informeren en betrekken.

- Website: Op de website van de GMR komt een projectpagina over het RPW met het document, de animatie en aanvullende achtergrondinformatie. Hier kunnen belanghebbenden zich verdiepen in het programma en vragen stellen.
- Persbericht maken voor de aanbieding van het RPW aan gemeenten.
- Animatie: Een korte en toegankelijke animatie legt de kern van het RPW uit. Dit helpt om de belangrijkste uitgangspunten en effecten op een visuele en begrijpelijke manier over te brengen.
- Social media: Via LinkedIn wordt het RPW onder de aandacht gebracht, met kernboodschappen en een link naar verdere informatie (website, animatie).

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

Het proces vanuit de GMR is in samenwerking met de regiogemeenten. Zo zijn de keuzes die gemaakt zijn in dit RPW voorgelegd in het ambtelijk en bestuurlijk platform van de Productieve regio van de GMR.

In dat kader van de participatie heeft de GMR gesproken met VNO/NCW, ondernemersverenigingen, parkmanagers, marktpartijen, The Economic Board. De input van de stakeholders is in de ‘Zienswijzennotitie Uitgangspuntennotitie raden plus Participatietraject’ opgenomen. Input van de stakeholders is verwerkt in het RPW.

Evaluatie
Elke 2 jaar is er een tussentijdse monitoring. Dit wordt uitgevoerd door de GMR.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris	de burgemeester
D.C. van Eeten	R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Aanbiedingsbrief colleges en raden RPW
2. Definitief Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028
3. Bijlagenrapport RPW 2025-2028
4. Zienswijzennotitie Uitgangspuntennotitie raden plus Participatietraject
5. 2025-001757 Concept Raadsbesluit Regionaal Programma Werklocaties Groene Metropoolregio 2025-2028

Portefeuillehouder: Wethouder Karel Grimm
De behandelend ambtenaar is Jan Dinnissen. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl